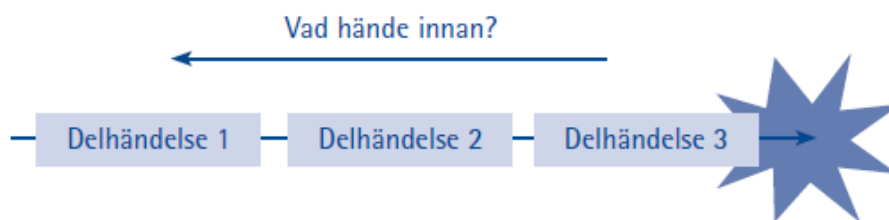

Snabbguide - utredning olyckor och tillbud

När arbetsskador och tillbud utreds minskar antalet olyckor. Det är tack vare lärdom av bakomliggande faktorer och nästan-olyckor. En enkel tumregel säger att det går tio tillbud på varje arbetsolycka. Det är de små oönskade händelserna och tillbuderna som ger en fingervisning om var säkerheten behöver bättras. Ibland förklaras olyckor och skador med den mänskliga faktorn eller olycksfågeln. Det är dock viktigt att ta reda på vad som egentligen orsakar eller ligger bakom olyckor.

Vad hände innan?

Skapa en tidslinje. Vad hände? Vilken typ av skada? Gå sedan bakåt. Vad hände innan? Fråga ”Varför hände detta?” i varje steg, dvs. ruta i tidslinjen. Koppla svaren till olika faktorer, som människa, teknik och organisation. Om någon faktor saknas i tidslinjen, kan det vara så att man inriktat sig för mycket på tekniken eller på individen. Bilden som växer fram ökar förståelsen.

Varför hände detta?

Hur kan vi förhindra att det händer igen? Det är viktigt att arbeta systematiskt och försöka tränga bakom det som hänt för att hitta de bakomliggande faktorerna. Tänk på att ingen skadar sig frivilligt. Man finner alltid avvikelser. Flexibilitet behövs ofta. Och kom ihåg att som man frågar får man svar. Försök vara förutsättningslös i utredningen. Ställ frågorna om och om igen för att tränga längre och längre tillbaka i händelsekedjan.

Analysera

- Vilka faktorer var avgörande för händelsen?
- Hur kan vi förhindra att något liknande inträffar?
- Se vilka barriärer/hinder/funktioner som kunnat förhindra det som hände. Det kan vara tekniska, mänskliga eller organisatoriska åtgärder.

Åtgärda

Det viktigaste syftet med att utreda oönskade händelser är att man ska dra lärdom och förhindra att det sker igen. Åtgärderna kan grupperas efter hur nära källan åtgärder görs:

1. Ta bort riskkällan
2. Bygg in riskkällan
3. Använd skyddsutrustning
4. Administrativa rutiner och utbildning

Följ upp åtgärderna

Se till att de åtgärder som beslutas också genomförs. Följ upp att de får avsedd effekt. Alla åtgärder som inte sätts in direkt skrivs in i en handlingsplan.

Vägledningen ”Varför hände det?”

Texten baserar sig på Arbetsmiljöverkets vägledning ”Varför hände det?” som du hittar på sidan www.vindelns.se/chefshandboken under fliken Arbetsmiljö > Anmäl olycka, tillbud, risk.